

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2016/2078**od 4. srpnja 2016.****o državnoj potpori SA.41617 – 2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)) koju je provela Nizozemska u korist profesionalnog nogometnog kluba NEC iz Nijmegena***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2016) 4048)***(Vjerodostojan je samo tekst na nizozemskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u skladu s člankom 108. stavkom 2. Ugovora ⁽¹⁾ te uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

- (1) Građani su 2010. obavijestili Komisiju da je Nizozemska provela mjeru potpore u korist profesionalnog nogometnog kluba NEC iz Nijmegena. Pritužbe su evidentirane pod brojevima SA.31616 i SA.31767. Komisija je 2010. i 2011. zaprimila i pritužbe u vezi s mjerama u korist drugih profesionalnih nogometnih klubova u Nizozemskoj, odnosno MVV-a iz Maastrichta, Willema II iz Tilburga, FC Den Boscha iz 'sHertogenboscha i PSV-a iz Eindhovena. Nizozemska je dopisom od 2. rujna 2011. dostavila Komisiji dodatne informacije o mjeri koja se odnosi na klub NEC.
- (2) Dopisom od 6. ožujka 2013. Komisija je obavijestila Nizozemsku da je odlučila pokrenuti postupak iz članka 108. stavka 2. Ugovora u vezi s mjerama u korist klubova Willem II, NEC, MVV, PSV i FC Den Bosch.
- (3) Odluka Komisije o pokretanju postupka (dalje u tekstu: „odlučka o pokretanju postupka”) objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ⁽²⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe na predmetne mjere.
- (4) Nizozemska je primjedbe u okviru postupka koji se odnosi na mjeru u korist kluba NEC dostavila dopisom od 6. lipnja 2013., koji je uključivao primjedbe općine Nijmegen (dalje u tekstu: „općina”) kao zainteresirane strane. Sastanak s Nizozemskom održan je 27. veljače 2015. i na njemu je sudjelovala i općina. Dodatne informacije od Nizozemske zaprimljene su 10. travnja 2015., 11. svibnja 2015., 13. svibnja 2015. i 16. srpnja 2015. Komisija nije zaprimila nikakve primjedbe od drugih zainteresiranih strana.
- (5) Nakon odluke o pokretanju postupka i u dogovoru s Nizozemskom pokrenuti su zasebni istražni postupci za različite klubove. Istražni postupak koji se odnosi na klub NEC evidentiran je pod brojem predmeta SA.41617.

2. DETALJNI OPIS MJERE**2.1. Mjera i njezin korisnik**

- (6) Nacionalni nogometni savez Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (dalje u tekstu: „KNVB”) krovna je organizacija za profesionalna i amaterska nogometna prvenstva. Profesionalni nogomet u Nizozemskoj organiziran je kao sustav od dvije lige. U sezoni 2014./2015. sastojao se od 38 klubova od kojih je 18 igralo u prvoj lizi (*erddivisie*), a 20 u drugoj lizi (*eerste divisie*).

⁽¹⁾ Odluka Komisije u predmetu SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Potpora Nizozemske određenim nizozemskim profesionalnim nogometnim klubovima u razdoblju 2008. – 2011.– Poziv na podnošenje primjedbi u skladu s člankom 108. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 116, 23.4.2013., str. 19.).

⁽²⁾ Vidjeti bilješku 1.

- (7) Klub Nijmegen Eendracht Combinatie (dalje u tekstu: „NEC”) osnovan je 1900. i utakmice kod kuće igra u Nijmegenu. Pravna struktura kluba NEC sljedeća je: trgovačka društva Nijmegen Eendracht Combinatie B.V, Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. i N.E.C. horeca B.V. u vlasništvu su zaklade Stichting Administratiekantoor N.E.C. Korisnik mjere je trgovačko društvo Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. Prema informacijama koje je dostavila Nizozemska klub NEC srednje je poduzeće koje je 2015. zapošljavalo 62,3 zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena (69,5 zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena u 2010.). U razdoblju koje je predmet tog istražnog postupka klub NEC igrao je u prvoj lizi. Posljednji put je igrao na europskom prvenstvu (kupu UEFA-e) u sezoni 2008./2009.
- (8) Od 2003. klub NEC glavni je, ali ne i jedini, korisnik višenamjenskog stadiona Goffert koji se nalazi u velikom parku Goffert u Nijmegenu. Općina je uz potporu Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) pored stadiona u parku Goffert 2003. izgradila višenamjenski sportski kompleks De Eendracht. Kompleks De Eendracht iznajmljen je klubu NEC, a za treniranje ga upotrebljavaju i drugi.
- (9) Odnosi između općine i kluba NEC u pogledu kompleksa De Eendracht propisani su u dva ugovora sklopljena 2003.: ugovor o namjeri razvoja područja u kojem se nalazi kompleks De Eendracht u kontekstu šire vizije sportske politike općine te ugovor o najmu kompleksa De Eendracht.
- (10) Klub NEC obratio se općinskim tijelima 2008. i 2009. u vezi s klauzulom u ugovorima u skladu s kojom je imao pravo od općine kupiti kompleks De Eendracht. Opisavši to kao „mogućnost kupovine” klub NEC napisao je da mu je namjera bila steći „opstalrecht” ili superficijarno pravo⁽³⁾ nad kompleksom. U prvom dopisu klub NEC predložio je da će se odreći od svoje mogućnosti kupovine u zamjenu za nadoknadu od 2,3 milijuna EUR koju je izračunao na temelju procijenjene knjigovodstvene vrijednosti i stvarne vrijednosti kompleksa kako su je utvrdili vanjski stručnjaci. Klub NEC smatra da razlika između dvije vrijednosti odgovara koristi koju bi on ostvario da je izvršio svoju mogućnost kupovine. U drugom dopisu klub NEC obavijestio je općinu da želi izvršiti svoju mogućnost kupovine.
- (11) Općina je 2010. zaprimila pravna mišljenja dvaju odvjetničkih društava o tom pitanju: jedno u siječnju 2010., a drugo u rujnu 2010. U prvom mišljenju navedena je odredba iz ugovora o najmu u skladu s kojom je ugovorom obuhvaćeno razdoblje dok najmoprimac (NEC) ne kupi kompleks De Eendracht te je navedeno je bila namjera općine i kluba NEC da će klub NEC kupiti kompleks ako EFRR ne podnese prigovor. Zaključeno je da klub NEC ima čvrsto pravo potraživati kupovinu. Drugo mišljenje zatraženo je na zahtjev općinskog vijeća i odnosilo se na navodnu pouzdanost potraživanja kluba NEC. U mišljenju je donesen zaključak da općina ima obvezu samo pregovarati s klubom NEC jer se predmetnom odredbom ne propisuje cijena ili mehanizam za određivanje cijene.
- (12) Općina se suglasila kupiti potraživanje za 2,2 milijuna EUR u rujnu 2010. Nizozemska nije, u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora, prijavila svoju namjeru da će klubu NEC platiti nadoknadu zbog odricanja od mogućnosti kupovine. U pogledu te transakcije pokrenut je formalni istražni postupak i ta je transakcija predmet ove Odluke.

2.2. Osnova za pokretanje postupka

- (13) U odluci o pokretanju postupka Komisija je zauzela stajalište da bi se mjerama potpore dodijeljenima profesionalnim nogometnim klubovima moglo narušiti tržišno natjecanje i da bi se njima moglo utjecati na trgovinu među državama članicama u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Nadalje, Komisija je donijela prethodni zaključak da je općina uporabom državnih sredstava osigurala selektivnu prednost nogometnom klubu NEC, što znači da mu je pružila potporu.
- (14) Prvo, u pogledu postojanja mogućnosti kupovine, Komisija je zaključila da Nizozemska, oslanjajući se isključivo na prvo pravno mišljenje i zanemarujući drugo detaljnije mišljenje, nije dokazala da je klub NEC imao mogućnost kupovine po cijeni koja nije propisana u ugovoru i o kojoj se nije pregovaralo.

⁽³⁾ U skladu s člankom 5.101 nizozemskoga Građanskog zakona, „superficijarno pravo” (lat. *ius superficium*) imovinsko je pravo na temelju kojeg vlasnik nekretnine može posjedovati ili kupovati za sebe zgrade, objekte ili biljke (biljni pokrov) u i na nekretnini te iznad nekretnine u vlasništvu druge osobe.

- (15) Drugo, u pogledu tržišne usklađenosti cijene plaćene u zamjenu za odricanje od navodne mogućnosti kupovine, Komisija je ponovila da se uputa navedena u Komunikaciji Komisije o elementima državne potpore kod prodaje zemljišta i zgrada od strane tijela javne vlasti ⁽⁴⁾ (dalje u tekstu: „Komunikacija o prodaji zemljišta”) na koje se Nizozemska pozvala odnosi samo na „prodaju zemljišta i zgrada u javnome vlasništvu. Ne odnosi se na javnu kupnju zemljišta i zgrada ili na davanje u zakup ili najam zemljišta i zgrada od strane tijela javne vlasti. Spomenute transakcije mogu također uključivati elemente državne potpore.” Nadalje, Komisija je izjavila bi subjekti u tržišnom gospodarstvu vjerojatno isto uzeli u obzir vjerojatnost da će najmoćniji iskoristiti svoju mogućnost kupovine, pod pretpostavkom da ona postoji. Oni bi, među ostalim, uzeli u obzir i financijska sredstva koja on ima na raspolaganju.
- (16) Treće, Komisija je napomenula da je klub NEC u trenutku dodjele potpore bio u financijskim teškoćama koje su bile toliko ozbiljne da bi mogle ugroziti njegovu budućnost kao profesionalnog nogometnog kluba. Pri provjeri poslovnog plana kluba NEC za 2010./2011. KNVB je u srpnju 2010. zatražio od kluba NEC vanjsko jamstvo u iznosu od 1 967 000 EUR, bez kojeg bi postojala opasnost da će klub NEC izgubiti svoju dozvolu. To jamstvo (koje je, prema informacijama koje Komisija ima na raspolaganju, pružalo privatno trgovačko društvo i stoga nije osigurano iz državnih sredstava) bilo je potrebno uz 2,2 milijuna EUR na koje se odnosi ova Odluka. Klub NEC izjavio je u lipnju 2010. da je njegovo financijsko stanje zabrinjavajuće zbog negativnog vlasničkog kapitala, negativnih poslovnih rezultata u razdoblju 2009./2010. i loše likvidnosti. Klub NEC prestao je plaćati najamninu u rujnu 2009.
- (17) Kako bi ocijenila spojivost potpore sa Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama ⁽⁵⁾ (dalje u tekstu: „Smjernice”), Komisija je zatražila informacije o usklađenosti sa svim zahtjevima utvrđenima tim Smjernicama.
- (18) Komisija nije mogla provjeriti jesu li ispunjeni svi uvjeti iz točaka 34. – 37. Smjernica u vezi s prirodom plana restrukturiranja i njegovim izvršenjem. Komisija nije mogla provjeriti ni jesu li poduzete odgovarajuće kompenzacijske mjere u smislu točaka 38. – 42. Dodatno je trebalo dokazati da je potpora ograničena na najmanju razinu, da je korisnik platio odgovarajući vlastiti doprinos svojem restrukturiranju, da će Nizozemska dostaviti izvješća o praćenju i da će se poštovati načelo jednokratne dodjele.

3. PRIMJEDBE NIZOZEMSKJE

- (19) Nizozemska se ne slaže da mjera čini državnu potporu.
- (20) Nizozemska u tom pogledu prvo ističe važnost konteksta u kojem se odvijala transakcija. Ona tvrdi da je odluka o pokretanju postupka sadržavala nekoliko činjeničnih pogrešaka. Suprotno onome što je navedeno u odluci o pokretanju postupka, stadion Goffert bio je višenamjenske prirode i prije 2003. Općina smatra da je uporaba kompleksa De Eendracht (i stadiona Goffert) u druge svrhe osim sporta važan kontekstualni čimbenik.
- (21) Nizozemska posebno ističe interes općine za razvoj vrhovnog sportskog i inovacijskog parka (dalje u tekstu: „TIP”) ⁽⁶⁾ kojim bi se objedinio postojeći stadion Goffert i kompleks De Eendracht. Pripreme za razvoj TIP-a počele su prije nego što je klub NEC obavijestio općinu da želi izvršiti svoju mogućnost kupovine. Kompleks De Eendracht imao je važnu ulogu u planovima općine u vezi s TIP-om. Nizozemska ističe da su se pripreme za TIP odvijale i dugo nakon transakcije koja je provedena u rujnu 2010. Tek u ožujku 2012. općinsko vijeće odlučilo je da će zaustaviti pripreme za TIP. Nizozemska tvrdi da bi Komisija trebala izričito uzeti u obzir činjenicu da je općini u to vrijeme bilo vrlo važno zadržati potpuno vlasništvo nad kompleksom De Eendracht (nad zemljištem i zgradom na tom zemljištu) kako bi se omogućio razvoj TIP-a.

⁽⁴⁾ SL C 209, 10.7.1997., str. 3.

⁽⁵⁾ Komunikacija Komisije – Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 244, 1.10.2004., str. 2.). Primjena tih smjernica produljena je Komunikacijom Komisije o produljenju primjene Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama od 1. listopada 2004. (SL C 296, 2.10.2012., str. 3.).

⁽⁶⁾ Općina je planirala namijeniti velik dio parka Goffert razvoju multidisciplinarnog sportskog i inovacijskog parka („Topsport- en Innovatie Park – TIP”) kojim bi bili obuhvaćeni sport, obrazovanje, zdravlje i znanost. Taj je projekt tada ukinut. Odlukom o pokretanju postupka nije bilo obuhvaćeno buduće financiranje TIP-a.

- (22) U tom pogledu Nizozemska u upućuje na izvješće o očekivanim gospodarskim učincima TIP-a koje su objavili savjetnici za europska i regionalna pitanja u travnju 2009. Prema tom izvješću očekivalo se da će TIP imati pozitivan učinak na gospodarstvo općine, uključujući na povećanje zapošljavanja i potrošnje, ali i različite neizravne pozitivne gospodarske učinke u području razvoja znanja, inovacija, obrazovanja i općih razina aktivnosti. U izvješću „TIP Nijmegen Impact and Opportunities” (Učinci i mogućnosti TIP-a u Nijmegenu), koje su izradili općina i društvo Buck Consultants, posebno se ističe važna uloga kompleksa De Eendracht u razvoju TIP-a.
- (23) Drugo, Nizozemska ističe pouzdanost potraživanja kluba NEC. Objasnila je kontekst u kojem je došlo do utvrđivanja mogućnosti kupovine. Općina je istaknula da je to povezano s time što se klub NEC odrekao superficijarnog prava u pogledu tada postojećeg amaterskog kompleksa kako bi općina mogla taj kompleks zamijeniti novim kompleksom De Eendracht. Superficijarno pravo u pogledu amaterskog kompleksa koji je postojao 2000. imao je klub NEC, a općina je bila vlasnik zemljišta na kojem je on izgrađen. Budući da kompleks više nije bio u skladu sa zahtjevima saveza KNVB za nastavak nogometnih aktivnosti na toj lokaciji, općina je u dogovoru s klubom NEC u 2002. odlučila izgraditi novi višenamjenski kompleks De Eendracht. Gradnja kompleksa De Eendracht financirala se javnim sredstvima uz djelomičnu potporu EFRR-a. Da bi se mogla zatražiti potpora EFRR-a, kompleks je morala izgraditi općina i zgrada se nije smjela prodati tijekom razdoblja od pet godina. Klub NEC stoga se odrekao svojeg superficijarnog prava na kompleks, ali je stekao mogućnost kupovine (superficijarno pravo) novog kompleksa De Eendracht. Nizozemska tvrdi da se planiralo da će klub NEC moći preuzeti kompleks De Eendracht kada istekne zabrana u skladu sa zahtjevima EFRR-a, iako u tom trenutku nije utvrđena kupovna cijena.
- (24) Nizozemska stoga odbacuje tvrdnju da je općina uzela u obzir samo jednu pravnu mogućnost (vidjeti uvodnu izjavu 14.). Umjesto toga ona ističe da između općine i kluba NEC nikada nije bilo sukoba u pogledu potraživanja koje su obje stranke smatrala pouzdanim. Nizozemska ovdje upućuje na članak 6.217 nizozemskoga Građanskog zakonika u skladu s kojim je za sklapanje sporazuma dovoljan jednostavni konsenzus stranaka.
- (25) Postojanje mogućnosti kupovine može se utvrditi na temelju namjere i ugovora o najmu između općine i trgovačkog društva Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. (vidjeti uvodnu izjavu 9.). Nizozemska tvrdi da činjenica da u odredbama o mogućnosti kupovine nije propisana cijena ili mehanizam za određivanje cijene nije relevantna. U kontekstu ugovora o kupovini u kojima stranke nisu utvrdile cijenu, člankom 7.4 nizozemskoga Građanskog zakonika propisano je da kupac mora platiti „razumnu cijenu”.
- (26) Konačno, općina tvrdi da je odluka o neuzimanju u obzir druge pravne mogućnosti bila utemeljena na čvrstim i opravdanim razlozima jer se smatralo da su argumenti iz drugog pravnog mišljenja neutemeljeni. Pisac prvog pravnog mišljenja reagirao na je drugo mišljenje kako bi potvrdio svoj savjet, što je učvrstilo odluku općine. Općina ističe da je drugo mišljenje nedvojbeno bilo politički motivirano jer su ga zatražile opozicijske stranke u općinskom vijeću. Zaključci o valjanosti argumenata iz drugog mišljenja ne mogu se donositi na temelju njegove veće razrađenosti (uvodna izjava 14.).
- (27) U tom pogledu općina nadalje napominje da se na ugovor između kluba NEC i općine primjenjuje nacionalno privatno pravo te da stoga ocjenu valjanosti potraživanja kluba NEC mora obaviti nizozemski sudac.
- (28) Treće, Nizozemska je dostavila dodatna pojašnjenja i u pogledu utvrđivanja vrijednosti mogućnosti kupovine. Nizozemska ističe da se ne može pretpostaviti postojanje prednosti (a stoga i državne potpore) samo zato što je cijena utvrđena na temelju pregovora. U slučaju kluba NEC mogućnost kupovine utvrđena je na temelju neovisne procjene vrijednosti i nizozemska nadležna tijela stoga tvrde da je ona u skladu s tržištem. Nizozemska tvrdi da transakcija nije bila selektivna i da se njome klub NEC nije stavio u povoljniji položaj.
- (29) Nizozemska upućuje na činjenicu da mjera nije selektivna ako se temelji na općoj nacionalnoj mjeri. Osobito, transakcija se temelji na Građanskom zakoniku koji ima opće područje primjene i primjenjuje se na sve poduzetnike. Vrijednost transakcije temeljila se na odredbama Građanskog zakonika u kojima je predviđeno plaćanje „razumne cijene”. Nizozemska tvrdi da je tako jer je neovisna procjena vrijednosti izvršena u travnju 2009. Ona zaključuje da transakcija nije bila selektivna.

- (30) Čak i da se transakcija smatrala selektivnom, klub NEC ne bi ostvario prednost jer je općina postupila kao ulagač u tržišnom gospodarstvu i platila tržišnu cijenu. Nizozemska naglašava praksu odlučivanja Komisije koja po analogiji primjenjuje Komunikaciju o prodaji zemljišta kada se predmeti odnose na procjenu vrijednosti ostale imovine i imovinskih prava. Budući da se transakcija u ovom slučaju temelji na procjeni vrijednosti kako je utvrđena u Komunikaciji o prodaji zemljišta, može se smatrati da je usklađena s tržištem. Čak i ako se Komunikacija o prodaji zemljišta ne bi primjenjivala, transakcija bi bila u skladu s tržištem jer bi ulagač u tržišnom gospodarstvu isto utvrdio vrijednost mogućnosti kupovine na temelju neovisne procjene vrijednosti.
- (31) Općina je istaknula da postoji uska povezanost između vrijednosti transakcije i vrijednosti kompleksa De Eendracht. Neovisno izvješće o procjeni vrijednosti (od 7. travnja 2009.) usredotočeno je dvije vrijednosti. S jedne strane, u njemu je utvrđena prodajna cijena koju bi kupac ostvario prodajom superficijarnog prava (na razdoblje od 30 godina) u pogledu kompleksa na temelju postojećeg ugovora o najmu između općine i kluba NEC [...] (*). S druge strane, u njemu je utvrđena prodajna cijena koju bi kupac ostvario prodajom superficijarnog prava u pogledu kompleksa na temelju postojećih ugovora o davanju u podnajam između kluba NEC i drugih stranaka ugovora o podnajmu, uzimajući u obzir kretanja najamnina na tržištu. Kompleks je zaista bio predmet ugovora o najmu između kluba NEC i općine i kluba NEC i trećih strana (pri čemu je klub NEC upravljao kompleksom), vidjeti isto uvodnu izjavu 8. Druga vrijednost utvrđena je u iznosu od [...] EUR.
- (32) Drugim riječima, dvije procjene vrijednosti temelje se na pretpostavci da bi se kompleks prodao u iznajmljenom stanju. Nizozemska tvrdi da se, u skladu s nizozemskim zakonodavstvom, transakcijom prodaje ne mijenja situacija u pogledu najma. Novi vlasnik nekretnine zamjenjuje prethodnog vlasnika u ulozu najmodavca. Stoga je uobičajeno utvrditi prodajnu vrijednost nekretnine u najmu na temelju prihoda od najma.
- (33) Na temelju neovisnih procjena vrijednosti može se zaključiti da bi općina mogla prodati kompleks De Eendracht trećoj osobi u iznajmljenom stanju po cijeni od najviše [...] EUR. Nizozemska tvrdi da je taj iznos jednak najvećoj cijeni koja bi se mogla tražiti od kluba NEC za kompleks. Nakon što stekne superficijarno pravo u pogledu kompleksa De Eendracht, klub NEC mogao bi to pravo prodati po cijeni od najviše [...] EUR. Nizozemska tvrdi da to znači da se klub NEC odricao moguće prednosti od najviše [...] 2 064 000 EUR. Tijekom pregovora s klubom NEC konačna vrijednost mogućnosti kupovine utvrđena je na [...] 2 223 000 EUR. [...]. Komisija napominje da se pri procjeni vrijednosti nije izričito uzelo u obzir stvarno stanje, tj. kada bi klub NEC sam kupio kompleks.
- (34) Nizozemska je dostavila daljnje informacije o iznosu najamnine koji se upotrebljavao u izvješću o procjeni vrijednosti kako bi objasnila važnu razliku između dvije procjene vrijednosti. Nizozemska posebno ističe da je niz čimbenika utjecao na smanjenje iznosa najamnine koji je utvrđen za klub NEC:
- (a) društvo Exploitiemaatschappij De Goffert B.V. nije samo uzelo kompleks u najam, već je i upravljalo davanjem dijelova kompleksa u podnajam trećim stranama. Kompleks De Eendracht imao je jasan eksperimentalni karakter i općina je iskoristila stvaranje tog novog kompleksa za jačanje povezanosti kompleksa s društvenim aktivnostima, gospodarskim okruženjem i okolnim susjedstvima. Nije bilo sigurno hoće li ti socioekonomski projekti biti uspješni u praksi i nije bila isključena mogućnost da će treće stranke odustati. Time se povećao rizik za društvo Exploitiemaatschappij De Goffert B.V.;
 - (b) društvo Exploitiemaatschappij De Goffert B.V. je obavljalo održavanje i zamjenu terena koje je prethodno održavala općina;
 - (c) klub NEC bio je jedini mogući partner koji bi mogao ostvariti socioekonomske ciljeve općine;
 - (d) klub NEC izvorno je imao superficijarno pravo na kompleks, ali ga se odrekao bez naknade (vidjeti uvodnu izjavu 23.).
- Na temelju toga Nizozemska smatra da je najamnina koju je plaćao klub NEC, a koja je bila osnova za prvu vrijednost izračunanu za potrebe oporezivanja, u skladu s tržištem.
- (35) Nadalje, Nizozemska je navela da se ugovor o najmu između kluba NEC i općine mora smatrati ugovorom o najmu na određeno vrijeme koji općina nije mogla raskinuti prije njegova isteka koji se podudara s prijenosom superficijarnog prava na klub NEC. Time se može objasniti zašto se za potrebe oporezivanja prva vrijednost izračunava na temelju nepromjenjive najamnine, dok se za drugu vrijednost uzimaju u obzir kretanja najamnina na tržištu.

(*) Povjerljive informacije

- (36) Nizozemska ističe da dug od 2,2 milijuna EUR klubu NEC za mogućnost kupovine nije isplaćen već se dijelom upotrijebio za pokrivanje neplaćenih potraživanja kluba NEC i dijelom kao predujam za najamninu (zajamčena najamnina). Istodobno je ugovor o najmu produljen do kraja veljače 2043. te se povećala najamnina [...]. Pod pretpostavkom da je izvorna najamnina bila u skladu s tržištem Nizozemska tvrdi je zbog tog povećanja nova najamnina iznad tržišne vrijednosti. S druge strane, Nizozemska tvrdi da bi se za novu najamninu trebalo smatrati da je u skladu s tržištem.
- (37) Četvrto, Nizozemska tvrdi da je općina uzela u obzir financijsko stanje kluba NEC u trenutku transakcije. U trenutku transakcije općina je zaprimila informacije na temelju kojih je mogla pretpostaviti da će klub NEC, unatoč financijskim problemima, moći izvršiti svoju mogućnost kupovine. Posebno, klub NEC u jednom je od svojih dopisa (vidjeti uvodnu izjavu 10.) obavijestio općinu o interesu koji je subjekt u tržišnom gospodarstvu imao za stjecanje kompleksa De Eendracht, po mogućnosti posredstvom kluba NEC. Stoga financijski problemi s kojima se suočavao klub NEC ne bi nužno onemogućili klub u kupnji kompleksa De Eendracht. Nadalje, općina je 3. rujna 2010. obaviještena da je klub NEC zaprimio financijska sredstva od subjekta u tržišnom gospodarstvu: trgovačko društvo [...] unaprijed je kupilo sezonske karte za sezone 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014. To je transakcija koju Komisija spominje u svojoj odluci o pokretanju postupka, ali, za razliku od onoga što je navedeno u odluci o pokretanju postupka, financiranje nije bilo u obliku jamstva i plaćena cijena bila je mnogo viša od 1,9 milijuna EUR navedenih u odluci o pokretanju postupka (tj. otprilike 4 milijuna EUR) (vidjeti uvodnu izjavu 16.). Taj znak povjerenja ulagača u tržišnom gospodarstvu u financijsko stanje kluba NEC bio je dodatni razlog zbog kojeg je općina mogla prihvatiti mogućnost da će klub NEC izvršiti svoju mogućnost kupovine kompleksa De Eendracht.
- (38) Zaključno, Nizozemska tvrdi da je općina postupala kao ulagač u tržišnom gospodarstvu uzimajući u obzir (pretpostavljeno) financijsko stanje kluba NEC u tom trenutku.
- (39) S druge strane, Nizozemska tvrdi da bi ta mjera, čak i ako bi činila potporu, bila spojiva s unutarnjim tržištem. Nizozemska tvrdi da su ispunjeni uvjeti iz Smjernica i da bi se mjera kao takva mogla smatrati spojivom u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora. Dostavila je činjenične podatke kojima je to potvrdila.
- (40) U pogledu financijskog stanja kluba NEC u trenutku transakcije Nizozemska je dostavila dodatne dokaze da je klub NEC bio poduzeće u teškoćama. Općina je zatražila izvješće o financijskom stanju i budućnosti kluba koje je dostavio računovodstveni servis BDO ⁽⁷⁾ ubrzo nakon transakcije (29. listopada 2010.). U njemu se spominju negativni rezultati trgovačkog društva [...], negativni vlasnički kapital [...] i negativna kretanja obrtnog kapitala [...]. Izvješće pokazuje da su poslovni rezultati kluba NEC bili negativni i da su se tijekom razdoblja od tri godine pogoršali. Iako je klub NEC u istom razdoblju uspio zadržati svoje neto rezultate pozitivnima (zbog prihoda od prava transfera i prodaje igrača), u izvješću je nedvojbeno prikazan pad razine prihoda dok se uzorci troškova kluba NEC većinom nisu mijenjali. Nadalje, vlasnički kapital bio je negativan tijekom prethodne tri godine te se u istom razdoblju smanjila solventnost kluba NEC.
- (41) Kada je riječ o planu restrukturiranja, klub NEC uspostavio je plan unaprjeđenja („Plan van Aanpak”) ⁽⁸⁾ za prevladavanje svojih financijskih problema. Taj plan dostavljen je KNVB-u u kolovozu 2010. U njemu je sadržan opis okolnosti financijskog stanja, referentne usporedbe sa sličnim nogometnim klubovima i planirane mjere za postizanje stanja 2. kategorije (tj. oznake da je financijsko zdravlje kluba „zadovoljavajuće”, vidjeti isto uvodnu izjavu 75.).
- (42) U pogledu kompenzacijskih mjera Nizozemska napominje da je potpora, ako i postoji, ograničene veličine te da su stoga negativni učinci za tržišno natjecanje relativno mali. Plan restrukturiranja za KNVB svejedno je uključivao nekoliko kompenzacijskih mjera.
- (43) Nadalje, potpora je bila ograničena na najmanju razinu. U tom pogledu važan vlastiti doprinos restrukturiranju ostvaren je s pomoću mjere iz uvodnih izjava 16. i 37., dok je promjena uvjeta otplate kredita dovela do smanjenja fiksnih troškova otplate u iznosu od 250 000 EUR godišnje.
- (44) Kada je riječ o praćenju, Nizozemska se obvezala podnijeti potrebna izvješća Komisiji.

⁽⁷⁾ *Onderzoek naar financiële situatie en financieel toekomstperspectief N.E.C. Nijmegen*, izvješće od 29. listopada 2010. koje je izradio servis BDO iz Nijmegena.

⁽⁸⁾ Plan van aanpak NEC, kolovoz 2010.

- (45) Naposljetku, Nizozemska potvrđuje da nisu provedene nikakve druge mjere potpore u korist kluba NEC i da neće biti provedene.

4. PROCJENA MJERE

4.1. Postojanje državne potpore u skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora

- (46) U skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora državna potpora je svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj u mjeri u kojoj to utječe na trgovinu među državama članicama. Uvjeti propisani u članku 107. stavku 1. Ugovora kumulativni su i stoga moraju biti ispunjeni svi uvjeti da bi se mjera mogla smatrati državnom potporom.
- (47) Stjecanje navodnog prava kluba NEC da kupi kompleks De Eendracht za 2,2 milijuna EUR od strane općine financiralo se iz državnih sredstava jer je novac za predmetnu transakciju osigurala općina. Nizozemska nije osporila tu činjenicu.
- (48) Kada je riječ o mogućem učinku na unutarnje tržište, Komisija ističe da je klub NEC sudjelovao u europskim nogometnim prvenstvima. Nadalje, profesionalni nogometni klubovi, osim sudjelovanja u nogometnim prvenstvima, obavljaju djelatnosti na nekoliko tržišta, na primjer na tržištu transfera profesionalnih igrača, promidžbe, sponzoriranja, prodaje robe ili izvješćivanja u medijima. Potpora profesionalnom nogometnom klubu jača njegov položaj na svim tim međunarodnim tržištima. Stoga, ako se državna sredstva iskoriste za osiguravanje selektivne prednosti profesionalnom nogometnom klubu, neovisno o tome u kojoj ligi on igra, takvom potporom moglo bi se narušiti tržišno natjecanje i utjecati na trgovinu među državama članicama u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora⁽⁹⁾.
- (49) Ne može se sumnjati ni u selektivnost mjere koju je posebno odobrilo općinsko vijeće. Nizozemska tvrdi da se mjera temeljila na općem nacionalnom zakonodavstvu (vidjeti uvodnu izjavu 29.) i da stoga nije bila selektivna. Međutim, Komisija smatra da, čak i ako se ugovor između kluba NEC i općine može smatrati ugovorom koji podliježe općem nizozemskom zakonodavstvu, posebnosti ugovora ne temelje se samo na općim načelima već i na posebnim odredbama ugovora između kluba NEC i općine. Stoga je jasno da je mjera usmjerena na određenog poduzetnika, klub NEC, te da je stoga selektivna.
- (50) Nizozemska smatra da klub NEC nije ostvario nikakvu prednost te da je transakcija obavljena pod tržišnim uvjetima. Posebno ističe da je klub NEC imao pouzdanu mogućnost kupovine kompleksa De Eendracht i da je cijena za kupnju tog prava utvrđena na temelju neovisne procjene vrijednosti.
- (51) U pogledu pouzdanosti potraživanja Nizozemska je dostavila dodatna pojašnjenja zašto je primijenjeno prvo, a ne drugo pravno mišljenje. Nadalje, Nizozemska je istaknula da razvoj TIP-a vjerojatno ne bi bio moguć da je kompleks De Eendracht prodan klubu NEC. Jasno je da je bilo u interesu općine da klubu NEC plati nadoknadu za odricanje od mogućnosti kupovine.
- (52) Važno je napomenuti da je nije jasno koju bi cijenu klub NEC morao platiti općini da je iskoristio mogućnost kupovine i kupio kompleks De Eendracht. Nizozemska je tvrdila da u slučaju da cijena nije dogovorena, kupac u skladu s nizozemskim Građanskim zakonikom mora platiti razumnu cijenu. Ako je takva razumna cijena slična ili jednaka tržišnoj vrijednosti superficijarnog prava u pogledu kompleksa De Eendracht, mogućnost kupovine imala bi samo ograničenu gospodarsku vrijednost. U toj situaciji nadoknada od 2,2 milijuna EUR čini se nerazumno visokom i činila bi prednost za klub NEC.
- (53) Neovisno o pitanju je li klub NEC doista imao pouzdanu mogućnost kupovine i o ostalim argumentima u pogledu tumačenja nizozemskoga građanskog prava, Komisija smatra da je ključno pitanje ocijeniti je li transakcija provedena pod tržišnim uvjetima te je li općina postupila kao privatni subjekt.

⁽⁹⁾ Odluke Komisije u pogledu Njemačke od 20. ožujka 2013. o *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (predmet SA.35135 (2012/N)), točka 12., i *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (predmet SA.35440 (2012/N)), sažete obavijesti u SL C 140, 18.5.2013., str. 1., i od 2. listopada 2013. o *Fußballstadion Chemnitz* (predmet SA.36105 (2013/N)), sažeta obavijest u SL C 50, 21.2.2014., str. 1. točke 12. – 14.; Odluke Komisije u pogledu Španjolske od 18. prosinca 2013. o mogućoj državnoj potpori četirima španjolskim profesionalnim nogometnim klubovima (predmet SA.29769 (2013/C)), točka 28., Real Madrid CF (predmet SA.33754 (2013/C)), točka 20., i o navodnoj državnoj potpori trima nogometnim klubovima iz Valencije (predmet SA.36387 (2013/C)), točka 16., objavljene u SL C 69, 7.3.2014., str. 99.

- (54) U tom pogledu Komisija stoga mora ocijeniti bi li privatni ulagač pod istim uvjetima sklopio transakciju koja je predmet procjene. Hipotetski privatni ulagač oprezan je ulagač koji želi ostvariti najveću moguću dobit uz prihvatljivu razinu rizika za određenu stopu povrata. Načelo ulagača u tržišnom gospodarstvu ne bi se poštovalo da je cijena mogućnosti kupovine bila viša od tržišne cijene. Komisija smatra da se na temelju niza elemenata u postupku procjene vrijednosti može zaključiti da test u pogledu načela ulagača u tržišnom gospodarstvu nije uspješno položen.
- (55) Prvo, nije jasno zašto bi vrijednost mogućnosti kupovine bila jednaka razlici između, s jedne strane, prodajne vrijednosti kompleksa na temelju ugovora o najmu između općine i kluba NEC i, s druge strane, prodajne vrijednosti na temelju ugovora o najmu između kluba NEC i subjekata s kojima je sklopio ugovor o podnajmu, uzimajući u obzir i kretanje najamnina na tržištu. Komisija napominje da je općina zatražila neovisnu procjenu vrijednosti te dvije prodajne vrijednosti, a ne procjenu vrijednosti mogućnosti kupovine same po sebi. Daljnji kontekst ili argumenti zašto je razlika između tih vrijednosti jednaka vrijednosti mogućnosti kupovine nisu navedeni.
- (56) Drugo, čini se da uporaba dvije vrijednosti za utvrđivanje vrijednosti mogućnosti kupovine funkcionira pod pretpostavkom prodaje bilo kojoj trećoj strani za jednu od tih vrijednosti, ali ne za drugu. Prva vrijednost [...] zaista je utvrđena na temelju prodaje superficijarnog prava u iznajmljenom stanju od strane općine bilo kojoj trećoj strani, tj. s ugovorom o najmu s klubom NEC kao zadanim „ograničenjem” za bilo kojeg kupca. S druge strane, Nizozemska tvrdi da zato što se ugovor o najmu ne bi mogao raskinuti prije prijenosa superficijarnog prava na klub NEC, samo klub NEC mogao bi nastaviti upravljati kompleksom u odnosima s trećim stranama. Stoga bi drugu vrijednost [...] (moguću prodajnu vrijednost u iznajmljenom stanju na temelju ugovora o davanju u podnajam) mogao ostvariti samo klub NEC, a ne treća strana. Tim se „miješanim” pristupom pojačava ideja da utvrđivanje cijene mogućnosti kupovine na toj osnovi ne bi imalo smisla za subjekt u tržišnom gospodarstvu.
- (57) Treće, što je povezano s prethodno navedenim, ako se kao početna točka uzme činjenica da se mogućnosti kupovine nije trebala odreći bilo koja treća strana već klub NEC, čini se da se konačnom cijenom koju je trebalo platiti u zamjenu za to što se klub NEC odrekao mogućnosti kupovine ne procjenjuje točno „izgubljena korist” kluba NEC zbog odricanja od te mogućnosti. Nizozemska tvrdi da se klub NEC odricanjem od mogućnosti kupovine (uvodna izjava 33.) odrekao moguće koristi od 2 milijuna EUR. Međutim, Komisija napominje da bi se moglo očekivati da će klub NEC ostati upravitelj kompleksa čak i nakon što se odrekao svoje mogućnosti kupovine. Stoga bi nastavio primati isti prihod od najamnine koji je služio kao osnova za utvrđivanje druge vrijednosti na temelju koje je određena cijena transakcije [...]. Komisija smatra da bi stvarna prednost koje se odrekao klub NEC odricanjem od svoje mogućnosti kupovine bila jednaka najamninama koje više ne bi trebao plaćati općini da je kupio kompleks.
- (58) I četiri, općina je u svakom slučaju platila više od iznosa koji je utvrdila na temelju izvješća o procjeni vrijednosti ([...] vidjeti uvodnu izjavu 33.). Komisija smatra da u najmanju ruku potporu čini razlika između dvije vrijednosti. Nizozemska nadležna tijela tvrde da razlika potječe iz pregovora s klubom NEC i da će se vratiti cijeli iznos od 2,2 milijuna EUR. Nizozemska je objasnila da se produljenjem najma i povećanjem godišnje najamnine osigurava proračunski neutralna priroda transakcije za općinu (uvodna izjava 36.).
- (59) Peto, kada je riječ o povratu, Komisija napominje da se činjenica da je klub NEC upotrijebio 2,2 milijuna EUR za pokrivanje neplaćenih potraživanja i najamnine koju je dugovao općini ne može smatrati povratom. Kada je riječ o povećanju godišnje najamnine (uvodna izjava 36.), to se može smatrati povratom potpore samo ako povećanje u potpunosti predstavlja najminu iznad tržišne vrijednosti. Nizozemska nije dostavila dokaze da se viša najamnina od siječnja 2011. može smatrati najminom iznad tržišne razine. Komisija u tom pogledu primjećuje da je najamnina koju je klub NEC plaćao općini za cijeli kompleks niža od najamnine koju klub NEC trenutačno ubire davanjem u podnajam određenih dijelova kompleksa, dok je u izvješću o procjeni vrijednosti navedeno da bi klub NEC mogao u budućnosti naplaćivati i viši iznos najamnine.
- (60) Nadalje, Komisija napominje da se čini da, čak i da su izvorni iznosi najamnine bili u skladu s tržištem s obzirom na tadašnji kontekst (uvodna izjava 34.), u trenutku utvrđivanja novog iznosa najamnine barem neki od čimbenika koji su negativno utjecali na tada utvrđenu najminu više nisu bili relevantni. Posebno se može

pretpostaviti da su se nakon uspješnog rada tijekom više od 5 godina promijenili rizici povezani s upravljanjem kompleksom. Odricanje od mogućnosti stjecanja superficijarnog prava također više nije imalo ulogu jer se predmetnom transakcijom riješilo pitanje vlasništva u budućnosti. Stoga bi se moglo očekivati da će u siječnju 2011. najamnina biti viša nego 2003. kada je sklopljen ugovor o najmu između općine i kluba NEC. Ako je tako, ne može se smatrati da povećani iznos najmnine u potpunosti odgovara povratu potpore.

- (61) Treba također napomenuti da otplata traje 33 godine i da nisu oduzeta buduća plaćanja.
- (62) Najvažnije je napomenuti da Nizozemska nije dostavila dokaze da je općina izvršila detaljnu procjenu i izračun tržišnog iznosa najmnine prije utvrđivanja povećane stope. Početna točka za izračun novog iznosa najmnine bila je proračunski neutralna priroda transakcije.
- (63) Šesto, nisu jasne koristi koje je općina ostvarila tom transakcijom i njihova proporcionalnost s izravnim troškom od 2,2 milijuna EUR. Čini se da je općina platila znatno više nego što bi ikad mogla zaraditi od prodaje kompleksa (u iznajmljenom stanju) samo kako bi zaštitila vlasništvo koje je već imala. Općina tvrdi da su gospodarske koristi izgradnje TIP-a bile vrlo velike zbog očekivanih učinaka TIP-a na gospodarstvo općine. Spremnost općine da plati višu cijenu može se dijelom objasniti očekivanom dodanom vrijednošću zbog zadržavanja vlasništva nad kompleksom. Međutim, općina nije izričito izvršila procjenu troškova i koristi transakcije kojom se uzima u obzir ta dugoročna vrijednost projekta TIP. Komisija smatra da bi subjekt u tržišnom gospodarstvu izvršio detaljniju procjenu očekivanog povrata na ulaganje u stjecanje mogućnosti kupovine.
- (64) Naposljetku, Komisija smatra da općina, s obzirom na informacije koje su bile dostupne u tom trenutku, nije dovoljno uzela u obzir financijske teškoće s kojima se suočavao klub NEC i njihov utjecaj na njegovu sposobnost da kupi superficijarno pravo na kompleks De Eendracht. Čak i da su treće strane pokazale interes za partnerstvo s klubom NEC, nije se mogla zanemariti ukupna financijska slika i moglo se očekivati da će utjecati na pregovarački položaj kluba NEC u korist općine.
- (65) Iz svih tih razloga Komisija smatra da općina nije postupila kao subjekt u tržišnom gospodarstvu, već je klubu NEC odobrila potporu jer mu je nadoknadila odricanje od mogućnosti kupovine iznosom od 2,2 milijuna EUR. Točan iznos ne može se utvrditi na temelju informacija koje je dostavila Nizozemska. Međutim, ako se najveći iznos od 2,2 milijuna EUR može smatrati nužnim za izvršenje plana restrukturiranja, točan iznos nije relevantan za potrebe procjene spojivosti.

4.2. Procjena u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora

- (66) Komisija mora ocijeniti može li se predmetna mjera potpore u korist kluba NEC smatrati spojivom s unutarnjim tržištem. U pogledu odstupanja predviđenih u članku 107. stavku 3. Ugovora Komisija napominje da nijedna od nizozemskih regija nije obuhvaćena odstupanjem iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Predmetnom mjerom potpore ne promiče se važan projekt od zajedničkog europskog interesa niti se njome otklanjanju ozbiljni poremećaji u nizozemskom gospodarstvu u smislu članka 107. stavka 3. točke (b). Također se ne može tvrditi da se tom mjerom potpore promiče kultura ili očuvanje baštine u smislu članka 107. stavka 3. točke (d) Ugovora.

4.2.1. Primjenjive smjernice

- (67) U pogledu odstupanja od članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora u korist potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti kada takva potpora ne utječe negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu, Nizozemska je tvrdila da bi se to odstupanje moglo primijeniti ako Komisija, protivno mišljenju Nizozemske, utvrdi da predmetna mjera čini državnu potporu.
- (68) U svojoj procjeni pojma „razvoja gospodarskih djelatnosti” u sektoru sporta Komisija uzima u obzir članak 165. stavak 1. i posljednju alineju članka 165. stavka 2. Ugovora u kojima je predviđeno da Unija pridonosi razvoju europskog sporta vodeći pritom računa o specifičnoj prirodi sporta, njegovim strukturama koje se temelje na dobrovoljnim aktivnostima i njegovoj društvenoj i obrazovnoj ulozi.

- (69) Za potrebe svoje procjene mjera potpore iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, Komisija je donijela niz uredbi, okvira, smjernica i komunikacija o obliku potpora te o horizontalnim ili sektorskim namjenama za koje se potpore dodjeljuju.
- (70) Komisija smatra da je primjereno ocijeniti mogu li se primjenjivati kriteriji iz Smjernica ⁽¹⁰⁾. U tom smislu Komisija napominje da Smjernice ne isključuju profesionalni nogomet. Stoga je ta gospodarska aktivnost obuhvaćena Smjernicama.
- (71) Komisija je u srpnju 2014. objavila nove Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama ⁽¹¹⁾. Međutim, one se ne primjenjuju na neprijavljenu potporu dodijeljenu 2010. U skladu s točkom 137. novih Smjernica one bi se primjenjivale samo na potporu za sanaciju ili restrukturiranje odobrenu bez prethodnog odobrenja ako je sva potpora ili jedan njezin dio dodijeljen nakon objave tih smjernica u *Službenom listu Europske unije*. U skladu s točkom 138. novih Smjernica iz 2014. Komisija u svim drugim slučajevima provodi ispitivanje na temelju smjernica koje su se primjenjivale u trenutku dodjele potpore, što u ovom slučaju znači na temelju smjernica primjenjivih prije 2014.

4.2.2. Klub NEC kao trgovačko društvo u teškoćama

- (72) U skladu s točkom 10.(c) Smjernica smatra se da je trgovačko društvo u teškoćama, neovisno o njegovu obliku, ako ispunjava uvjete za pokretanje stečajnog postupka na temelju domaćih propisa. U točki 11. Smjernica navodi se da se može smatrati da je poduzeće u teškoćama iako ne postoji nijedna od tih okolnosti ako su prisutni uobičajeni znakovi poduzeća u teškoćama, kao što su povećavanje gubitaka, rast duga, smanjenje novčanih tokova i slično. Poduzeće u teškoćama prihvatljivo je samo ako je nedvojbeno da se ne može oporaviti svojim sredstvima ili sredstvima koje primi od svojih vlasnika/dioničara ili sredstvima iz tržišnih izvora.
- (73) Nizozemska je izvorno tvrdila da klub NEC 2008./2009. nije bio poduzeće u teškoćama. Međutim, na temelju činjenica iz uvodne izjave 16. može se zaključiti da je klub NEC bio u financijskim teškoćama koje su bile toliko ozbiljne da bi mogle ugroziti njegovu budućnost kao profesionalnog nogometnog kluba. Komisija stoga smatra da je jasno da je klub NEC bio trgovačko društvo u teškoćama. U svojem odgovoru na odluku o pokretanju postupka Nizozemska je potvrdila da je klub NEC trgovačko društvo u teškoćama i da je bilo u teškoćama u trenutku provođenja transakcije. O tome je dostavila dodatne dokaze (vidjeti uvodnu izjavu 40.) iz kojih je bilo razvidno da su poslovni rezultati kluba NEC bili negativni i da su se s vremenom pogoršavali. Stoga se spojivost državne potpore klubu NEC mora ocijeniti na temelju Smjernica.

4.2.3. Ponovna uspostava dugoročne održivosti

- (74) U odjeljku 3.2. Smjernica zahtijeva se da se dodjeljivanje potpora uvjetuje provođenjem plana restrukturiranja (vidjeti točke 34. – 37. Smjernica) kojim se mora ponovno uspostaviti dugoročna održivost poduzeća u razumno dugom razdoblju. Komisija napominje da su takvi uvjeti utvrđeni u kontekstu plana koji je klub NEC sastavio za KNVB u kolovozu 2010.
- (75) Komisija s tim u vezi podsjeća da svaki nizozemski profesionalni nogometni klub dobiva dozvolu od KNVB-a u skladu s kojom mora izvršiti različite obveze. Jedna od obveza iz trenutačno primjenjivog sustava odnosi se na zdravo financijsko stanje kluba. Financijski rejting kluba utvrđuje se tri puta u sezoni na temelju financijskih izvještaja u kojima je, među ostalim, prikazano njegovo trenutačno financijsko stanje te proračun za sljedeću sezonu. Na temelju tih izvješća klubovi se razvrstavaju u tri kategorije (1.: nezadovoljavajuće, 2.: zadovoljavajuće; 3: dobro). Klubovi iz 1. kategorije možda će imati obvezu predstaviti plan za poboljšanja kako bi napredovali u 2. ili 3. kategoriju u roku od tri godine. Ako klub ne postupi u skladu s planom, KNVB mu može odrediti sankcije koje uključuju službeno upozorenje, smanjenje bodova za natjecanje i, kao najoštriju sankciju, oduzimanje dozvole. U tom kontekstu treba napomenuti i da profesionalni nogometni klub u Nizozemskoj koji proglašuje stečaj gubi svoju dozvolu. Ako se osnuje novi klub koji ga nasljeđuje, taj klub ne prihvaća se izravno u profesionalne nogometne lige već mora početi u drugoj po redu amaterskoj lizi.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti bilješku 5.

⁽¹¹⁾ Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014., str. 1.).

- (76) Klub NEC razvrstan je u 1. kategoriju na temelju financijskih podataka iz sezone 2009./2010. U njegovu planu restrukturiranja utvrđene su mjere za postizanje statusa 2. kategorije nakon tri sezone (do 2012./2013.).
- (77) U planu restrukturiranja kao glavni uzrok financijskih problema kluba NEC naveden je problematičan odnos između prometa i troškova. Posebno su bili krivi visoki troškovi povezani sa zaposlenicima, a smanjenje prihoda od medija također je pridonijelo negativnim rezultatima. Plan restrukturiranja bio je usmjeren na smanjenje troškova, a uštede su se tražile većinom u području troškova za igrače. Mjere su uključivale smanjenje broja zaposlenih (uključujući smanjenje broja registriranih igrača), zamrzavanje plaća i smanjenje plaća novih igrača te smanjenje bonusa. U roku od tri godine omjer između troškova zaposlenika i prometa morao se sniziti ispod [...] % (u usporedbi sa [...] % u ožujku 2010.). Predviđeni su rezovi nekoliko drugih troškova, kao što su troškovi treniranja mladih (nogometna akademija). Sva ulaganja u nematerijalnu ili materijalnu nepokretnu imovinu u iznosu većem od [...] EUR moralo je odobriti povjerenstvo KNVB-a za izdavanje dozvola, što je zapravo značilo da klub NEC ne može obavljati nikakve transfere.
- (78) Komisija zaključuje da se planom restrukturiranja uklanjaju uzroci financijskih teškoća kluba NEC, posebno troškovi zaposlenih i igrača u obliku plaća i plaćanja za transfer. Od profesionalnog nogometnog kluba ne može se očekivati da se diversificira na druga tržišta u smislu Smjernica. Međutim, može se očekivati da će ostvariti uštede u svojoj glavnoj djelatnosti i klub NEC je to učinio. Plan restrukturiranja ne temelji se na vanjskim čimbenicima na kojima klub NEC može raditi, ali ih ne može u potpunosti kontrolirati, na primjer pronalaženje novih sponzora i povećanje broja gledatelja.
- (79) U proračunu za sezonu 2010./2011. klub NEC predvidio je poboljšanje rezultata trgovačkog društva [...] smanjenjem njegovih troškova [...]. Konačni rezultati bili su još bolji od predviđenog: iako su se smanjili prihodi (niži prihod od utakmica zbog loše sezone prvenstava; niži prihodi od medija; preraspodjela troškova od zamjena), smanjili su se i troškovi [...] (smanjenje troškova zaposlenih, uštede na nogometnoj akademiji, smanjenje troškova poslovanja). U prosincu 2011. KNVB je dodijelio klubu NEC status 2. kategorije.
- (80) Komisija zaključuje da su planom restrukturiranja iz kolovoza 2012. dovoljno obuhvaćeni uzroci financijskih teškoća kluba NEC kako bi klub dugoročno ponovno postao održiv.

4.2.4. Izbjegavanje neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja

- (81) Točkama 38. – 42. Smjernica zahtijeva se da korisnik poduzme kompenzacijske mjere kako bi se minimizirao učinak potpora u smislu narušavanja te njihov negativan učinak na trgovinske uvjete. U odluci o pokretanju postupka Komisija navodi posebnu narav profesionalnog nogometa u tom pogledu i predlaže niz mjera koje bi se, u kontekstu profesionalnog nogometa i u smislu Smjernica mogle tumačiti kao kompenzacijske mjere, kao što je ograničenje broja registriranih igrača unutar okvira koji dopuštaju međunarodne organizacije, prihvaćanje ograničenja na plaće nižeg od uobičajenih standarda u tom sektoru, privremena zabrana plaćanja troškova transfera novih igrača ili povećanje djelatnosti od društvene koristi.
- (82) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 77., klub NEC zaista je smanjio broj zaposlenih i broj registriranih igrača te iznos plaća koji im je isplaćen. Planiralo se smanjenje troškova plaća ispod 60 % razine prometa. Tijekom razdoblja restrukturiranja nisu se mogla izvršavati plaćanja za transfer novih igrača. Komisija zaključuje da su kompenzacijske mjere propisane u Smjernicama poduzete te da je njima uzrokovano slabljenje konkurentnog položaja kluba NEC u profesionalnom nogometu.

4.2.5. Potpora ograničena na najmanju razinu

- (83) U točkama 43. – 45. Smjernica navedeno je da iznos i intenzitet potpore moraju biti strogo ograničeni na najmanju razinu. Od korisnika potpore očekuje se da će dati znatan doprinos planu restrukturiranja iz vlastitih sredstava.
- (84) Komisija napominje da plan restrukturiranja, uz unutarnje uštede, u velikoj mjeri financiraju vanjski privatni subjekti. Transakcijom [...] (uvodna izjava 37.) klubu NEC osigurano je otprilike 4 milijuna EUR vanjskog financiranja. Nadalje, uvjeti otplate kredita u iznosu od [...] promijenili su se 2010. Umjesto obveze godišnje otplate [...], otplate su se od tada na dalje temeljile na prihodu od transfera, što je imalo pozitivan učinak na

likvidnost kluba NEC (vidjeti uvodnu izjavu 43.). Drugim riječima, vanjski i vlastiti doprinosi iznose više od 4,25 milijuna EUR i stoga potpora, koja iznosi najviše 2,2 milijuna EUR, u svakom slučaju ne iznosi više od otprilike 35 % ukupnih napora restrukturiranja. Time se ispunio zahtjev iz točke 44. Smjernica prema kojem bi se kod srednjih poduzeća, kao što je klub NEC, najmanje 40 % troškova restrukturiranja trebalo pokriti vlastitim doprinosima korisnika, uključujući vanjsko financiranje kojim se dokazuje uvjerenje u održivost korisnika.

4.2.6. Praćenje i godišnje izvješće

- (85) Točkom 49. Smjernica zahtijeva se da države članice izvješćuju o pravilnoj provedbi plana restrukturiranja putem redovnih detaljnih izvješća. U točki 51. propisani su manje stroži uvjeti za mala i srednja poduzeća za koja se inače dovoljnim smatra dostavljanje preslika godišnje bilance i računa dobiti i gubitka. Nizozemska se obvezala podnositi ta izvješća.

4.2.7. Načelo jednokratne dodjele

- (86) U točkama 72. do 77. Smjernica spominje se načelo jednokratne dodjele u skladu s kojim bi se potpora za restrukturiranje trebala dodijeliti samo jednom u razdoblju od deset godina.
- (87) Nizozemska se obvezala poštovati zahtjev „jednokratne dodjele” iz Smjernica. Potvrdila je da klubu NEC nije dodijelila potporu za sanaciju ili restrukturiranje tijekom razdoblja od deset godina prije transakcije. Usklađenost s tržištem također će biti osnova trenutačnih ili budućih pregovora s klubom NEC.

5. ZAKLJUČAK

- (88) Komisija zaključuje da je Nizozemska nezakonito provela mjeru potpore u korist kluba NEC kršeći time članak 108. stavak 3. Ugovora. Međutim, ta se potpora može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem kao potpora za restrukturiranje u smislu Smjernica jer su ispunjeni svi uvjeti za takvu potporu utvrđeni u Smjernicama,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Državna potpora koju je Nizozemska provela u korist nogometnog kluba NEC iz Nijmegena spojiva je s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Nizozemskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. srpnja 2016.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije